

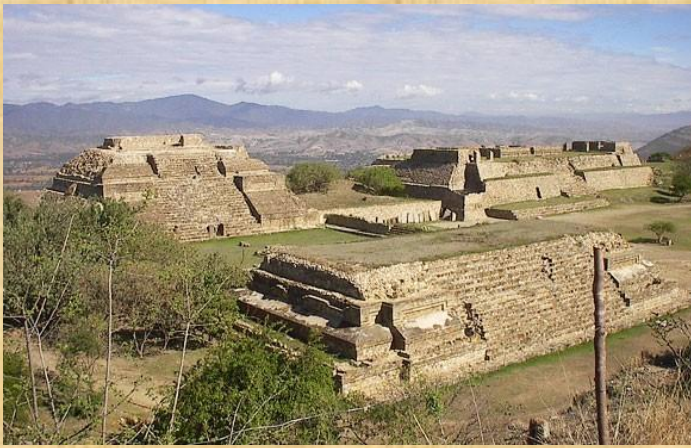
ЗАПОТЕКИТЕ

Всички знаем за ацтеките и майте, и за техните продъфтяващи цивилизации, прекъснати от европейските конкистадори. Малко се знае обаче за две цивилизации на Мезоамерика, за които все още има спорове коя е най-древната по земите на Мексико – тези на олмеките и на запотеките (сапотеките). Повечето учени смятат, че олмекската цивилизация е първата и се е развила между 1500 и 200 г.пр.Хр., макар да има доказателства за това, че първите човешки същества са се появили в Централна Америка още преди 35 000- 50 000 години

За олмеките и техния култ към ягуара сме чели повече, но културата на запотеките е по-малко известна. Те идват от север около 1000 г.пр.Хр. и се превръщат в доминираща група, без обаче напълно да изместват местните племена

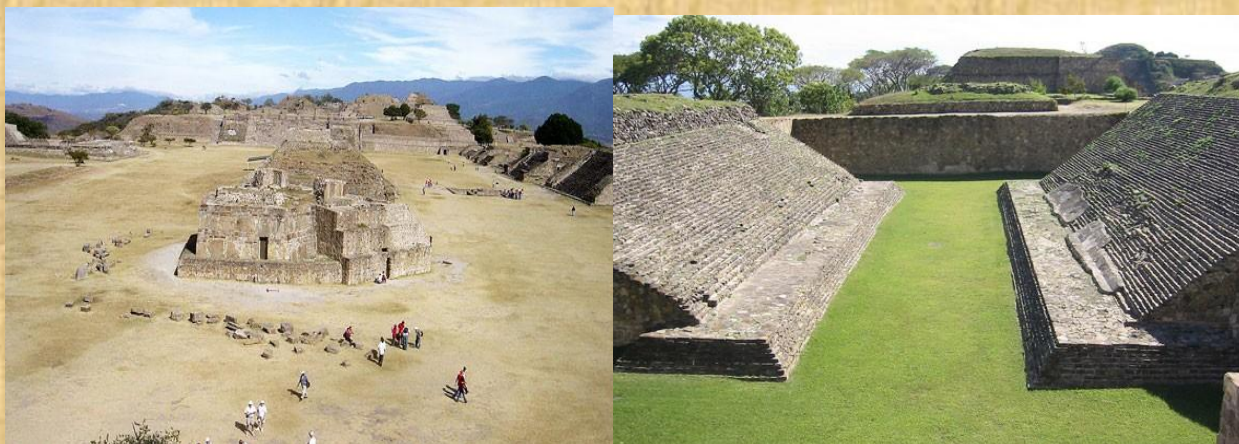

Тяхна столица е бил Монте Албан, който днес се намира в южната част на Мексико, в околностите на град Оахака, щата Пуебла. Развалините на града се намират на надморска височина от 1900 метра – той е бил построен на върха на планината, а мястото е изкуствено заравнено от древните запотеки. Тук са съхранени пирамидите, главният площад, обсерваторията и залата за танци на запотекската цивилизация. Релефите по стените на постройките силно напомнят стила на древните олмекски глави, с техните специфични африканоидни черти, които и до днес пораждат теории за произход от Африка. Йероглифите върху тях пък се считат за едни от първите прояви на писменост в Мексико.

Монте Албан се счита за един от първите градове на доколумбова Америка, процъфтявал в продължение на 15 столетия. Началото на неговия възход датира от V в.пр.Хр., а своя пик градът

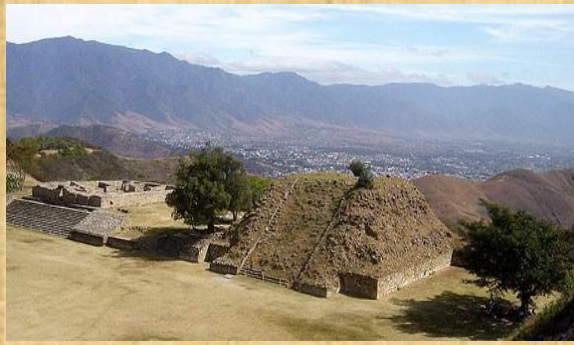
достига през 700 г., откогато са и повечето останали в руините съоръжения. В края на славата си древният град внезапно опустява по неизвестни и до днес причини. Докато руините на града не били разкопани от археолози, те били смятани за част от планината, обрасла с бели цветя (наречена Монте Албан - Бялата планина). На върха на планината местните индиански племена са погребвали владетелите си, а в района са оставили следи няколко различни култури – тези на запотеките, миштеките и олмеките.

Игрището за пелота (древна игра с топка) - губещият отбор бил жертван на олтарите на Кетцалкоатл и Тлалок.

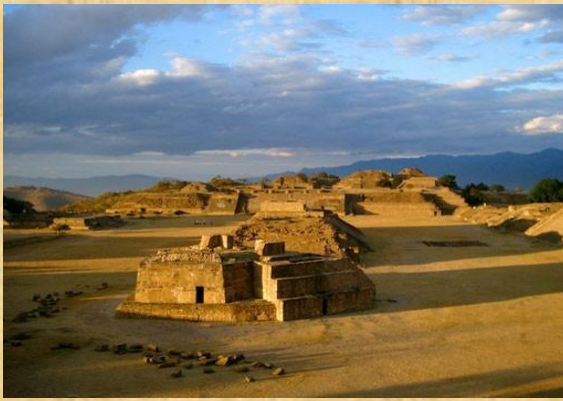
Днес мястото е превърнато в музей под егидата на ЮНЕСКО, а Монте Албан е считан за археологическа столица на щата Пуебла. В този регион обаче има още едно забележително място - град Тула, в който според много учени се намира най-старото и най-дебело дърво на света. Дървото е от вида мексикански кипарис и вероятно е на повече от 2000 г. То е високо е 43 метра, обиколката му е 35,8 метра, а теглото му се изчислява на 636 тона. Около дървото обаче е поставена ограда и да се режат парченца от кората му за сувенир е забранено.

Монте Албан е силно свързан с култа към Тлалок – индиански бог на дъжда, водата и плодородието. Той възниква първоначално в религията на Теотиуакан и тази на ацтеките, но е познат под други наименования из цяла Мезоамерика. Култът към него е свързан с множество жертвоприношения, основно на деца. Предполага се, че продължителен период на засушаване, независимо от многобройните жертвоприношения, слага край на местното почитане на Тлалок. Култът напуска Теотихуакан и след упадъка на древния град той се пренася към Оахака - в частност в Тула, Митла и Монте Албан.

В южната част на днешно Мексико и до днес живеят наследници на древните запотеки – те съставляват около 3.6% от мексиканското население. Запотек е и един от най-обичаните мексикански президенти - Бенито Хуарес. Той е президент на Мексико от 1861 до 1872 г. и е единственият чистокръвен индианец, заемал този пост. С либералните си реформи и съпротивата на френската окупация, Хуарес се превръща в национален герой на Мексико.

